

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle hallituksen esityksestä HE 56/2026 vp

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ei pidä hyvänä rahoituslain muuttamista siten, että palvelutarpeen kasvusta huomioitaisiin vain 60 % vuodesta 2027 ja määräaikaisesta 0,2 %-yksikön korotuksesta luovuttaisiin vuodesta 2028. Suurella osalla hyvinvointialueista on kertynyt taseeseen alijäämää hyvinvointialueiden ensimmäisiltä vuosilta. Vaikka lakimuutos mahdollisuudesta saada lisää aikaa alijäämien kattamiseen menisi läpi, edellyttää alijäämien kattaminen silti mittavia sopeutustoimia. Sopeutustoimia tehdään tilanteessa, jossa alueen väestö kasvaa ja toisaalta ikääntyy nopeasti eli palvelutarve kasvaa. Kun kasvavaa palvelutarvetta ei huomioida rahoituksessa riittävästi, kääntyy hyvinvointialueiden talouskehitys huonompaan suuntaan tai vaihtoehtoisesti ollaan tilanteessa, jossa hyvinvointialue ei pysty takaamaan lakisääteisiä peruspalveluja alueensa asukkaille.

Yksityisen terveydenhuollon diagnoositietojen huomioon ottamisen rajaaminen on kannattavaa siltä osin kuin kyse ei ole hyvinvointialueiden rahoittamista ostopalveluista tai palvelusetelien käytöstä. On perusteltua ja oikeudenmukaista, että hyvinvointialueiden rahoitus ja kustannukset kohtaavat eikä rahoitusta myönnetä sellaisin perustein, jotka eivät aiheuta hyvinvointialueelle kustannuksia.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue kannattaa sitä, että THL voisi korjata rekisteritiedoissa olevia selviä virheitä samoin valtiovarainministeriö voisi huomioida rahoituspäätöksessä rahoituksen pohjana olevissa rekisteritiedoissa olevia selviä virheitä, joilla on merkittäviä vaikutuksia hyvinvointialuekohtaiseen rahoitukseen. Rahoituksen tulee perustua luotettavaan ja virheettöömään tietopohjaan, jotta voidaan taata rahoitusmallin toimivuus ja alueellinen oikeudenmukaisuus.

Siirtymätasaus on oleellinen osa rahoitusmallia, jolla tasataan siirtyneiden kustannusten ja teoreettisen laskentamallin rahoituksen erotusta. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen siirtymätasaus leikkaantuu jo nykyisellä

porrastuksella vuoden 2023 25,9 miljoonasta eurosta vuoden 2029 13 miljoonaan euroon. Ehdotuksessa siirtymätasaus vähensi tästä vielä 5 miljoonaan euroon vuonna 2030, jolloin se jäisi pysyväksi osaksi alueen rahoitusta. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue vastustaa esitystä vähentää siirtymätasauksen määrää vuoden 2030 loppuun mennessä. Talouden sopeuttaminen ja alijäämien kattaminen käy entistä vaikeammaksi tilanteessa, jossa asukaskohtainen rahoitus on jo maan alhaisempia.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue ei kannata esiteltyä tasausmallia, joka tekee rahoitustason ennustamisesta edelleen entistä vaikeampaa sekä murentaa periaatetta, että rahoitus seuraisi asukkaiden palvelutarvetta.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue toteaa lopuksi, että rahoitusta tulee kehittää ja kehittämisen tavoitteena tulee olla selkeä, läpinäkyvä, nykyistä yksinkertaisempi ja ennustettavampi rahoitusmalli. Rahoituksen tasoon ei voi tehdä heikennyksiä tilanteessa, jossa hyvinvointialueet tasapainottelevat ensimmäisten vuosien alijäämien kattamisen ja toisaalta kasvavan palvelutarpeen kanssa.

Raija Kontio
hyvinvointialuejohtaja